



Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **35** let



Novinarji na obisku pri novinarjih

Informiranje bralcev, pa tudi formiranje javnega mnenja, je danes naloga novinarjev Večera Maribor, 31. januar 2019

Današnje novinarstvo je drugačno od tistega, ki ga opiše Guy de Maupassant v delu *Bel-Ami*, pa morda tudi *ni tako zelo drugačno*. V *Bel-Ami* novinar piše pismo prijatelju, polno slikovitih nadrobnosti, pisanju pa prida nekaj splošnih misli o kolonializmu. V predprostoru pariškega časopisa mrgoli oseb vseh vrst, trepet duha vznemirjene ustvarjalnosti. Tudi pri Večeru ga je moč začutiti. O tem so se v sodobni stavbi na Trgu Leona Štuklja v Mariboru prepričali na svoje oči člani študijske skupine *Novinarstvo* z UTŽO Ljubljana, ki so obiskali hišo Večera, ki izdaja revije, časopise in dnevnik Večer, pa tudi številne priloge, kar je vse večja redkost. Večer je med redkimi slovenskimi časopisi, ki še goji raziskovalno novinarstvo, za seboj ima že dolgo življenje, saj je začel izhajati kot *Vestnik* 9. maja 1945, že leta 1952 pa so ga preimenovali v Večer. Članek novinarji napišejo najprej za internetno, šele potem za papirnat verzijo. »Časopis mora biti svež, aktualen, informativen, pretekle dogodke opišemo in komentiramo«, pravi odgovorni urednik. Urednik priloge Večera *Zlata jesen* je goste v uredništvu, člane študijskega krožka *Novinarstvo*, povabil k sodelovanju. (Vir: Milena Majzelj)



Štirje letni časi Mitje Škrjanca v Enajsti šoli v knjigarni Ljubljana, 5. februar 2019

Enajsta šola v knjigarni je cikel predavanj za javnost. Mentorji UTŽO Ljubljana skozi celo leto, vsak prvi torek v mesecu ob 11. uri, v knjigarni Konzorcij predstavijo svoje delo javnosti. *Mitja Škrjanec*, krajinski arhitekt, vodi študijski krožek Ustvarjamo vrtove na UTŽO Ljubljana. Nekaj misli iz njegovega nedavnega nastopa *Vrt skozi štiri letne čase*: »Vrt je proces, je v nastajanju, ni nekaj zaključenega [...] Najpomembnejša barva v vrtu je zelena. Poleti so vrtovi najlepši, cvetje žari [...] Ni lepšega drevesa kot je jablana v cvetju, ni lepšega drevesa kot je stebelasta bukev, ki je ozke rasti, živih barv [...] Ko drevo, član naše družine, odvrže liste, jih ne hitimo grabiti! [...] Rastlin ne obravnavamo posamično, rastline v vrtu so med seboj povezane, so v »timu«. Iz rastlinjaka moramo zmeraj prinesiti vsaj pet rastlin iste vrste, nikoli ene same! [...] Svetloba v vrtu je pomembna. Jeseni in spomladi je sonce pod nizkim poševnim kotom in sence so dolge, lepe. Vrt je razslojen. Struktura vrta vpliva na sence [...] Vrt pozimi je vrt miru.« Predavatelj je zbrane opozoril na knjigo Lykke, ki govori o drobni sreči, tudi tisti, ki jo ponuja vrt (drobne trenutke sreče, druženje). Skupnostni vrtovi pa še skupno zavzemanje, odgovornost.



Medgeneracijska peka urbanega kruha na Starem trgu v Pekarni Osem

Pekli so urbani kruh, a peči pravi kruh je bilo zanimivejše. Nekaj didaktičnih spoznanj Ljubljana, 26. januar 2019

Nikoli se ne prenehamo učiti! Arh. Meta Kutin in dr. Dušana Findeisen sta v projektu »Kruh združuje« skupaj s študenti študijskega krožka *Trgi, ulici in stavbe okoli nas* zbirali spomine na ulice stare Ljubljane, na stavbe in življenje v njih. In nastala je dvojezična zgibanka v podporo razvoju kulturnega turizma v tem mestnem predelu, neke vrste spominska knjiga starejših prebivalcev. V sodelovanju s Pekarno Osem na Starem trgu 15 naj bi steklo medgeneracijsko predajanje znanja. O spominih naj bi se pogovarjali ob peki kruha, a mentorici sta spoznali, da delitev pozornosti med dvema temama ni mogoča in tako se je srečanje izteklo v izobraževanje o kruhu, spomini pa bodo ostali za naslednji dogodek. Ker so Francozi nedavno svojo bageto zaščitili kot nesnovno kulturno dediščino, *Andrej Geržej*, lastnik pekarnice, pa upošteva francosko doktrino, smo prevedli v slovenščino tudi francosko pesem Joe Dassina, ki govori o pekovski in njenem življenju.



Bili so v Galeriji DESSA

Slovenska alpska arhitektura 2008-2018 je zbudila zanimanje študentov UTŽO Ljubljana, 6. februar 2019

Arhitektura vpliva na kulturno identiteto krajine. Oblikuje prostor, pa tudi mentalitete in psihično

strukturo prebivalcev. Slovenska alpska krajina pa je krhko okolje, posebno občutljivo za različne posege v okolje; zaradi neokrnjene narave, ekstremnih vremenskih in topografskih okoliščin, stavbne dediščine in jasno izoblikovane tradicije. Tako morajo biti posegi v gorske ambiente dolgoročno premišljeni, v svoji obliki in materialnosti pa podrejeni izjemni alpski scenografiji. Morajo biti omejenega obsega in spoštljivi do kulturnega konteksta. Razstavo si je moč ogledati v Galeriji DESSA: https://www.dessa.si/index.php?nav=101&sel_id=3679&jezik=SL



Vir: Pinterest

Evalvacijska srečanja z animatorji in mentorji Ljubljana, 13. februar 2019

Animatorji in mentorji pravijo, da se začetni zbor posameznikov v študijskem krožku zlagoma oblikuje v učno, pa tudi življenjsko skupnost, prostor izmenjav vseh vrst. Študenti bi želeli imeti svoj, študentski časopis, kjer bi predstavili svoje delo in spoznanja, se spoznali med seboj. Morda bi bila stran na Facebooku dobra in poceni rešitev? Mentorji in študenti so pogosto različnih generacij. Tako naravno steče medsebojna izmenjava ... vsega. Za mentorja, geografa, so informacije študentov iz drugih generacij dragocene. Študenti so motivirani, za učenje zavzeti, pa tudi igrivi, razigrani in duhoviti: »Motivirajo me njihova velika pričakovanja in znanje. Navdušuje me vsaka ura v vsaki študijski skupini (po Pavčkovu) *vnovič in zopet in znova*.« (mentorica Denija Marmilič Peršič).



Človek ne more biti šofer, če ne ve, kam bi peljal. Ana Krajnc v oddaji Storž Ljubljana, 31. januar 2019

Vseživljenjsko izobraževanje je tudi neformalno izobraževanje. Starejši naj delajo, če želijo, kajti imajo veliko izkušenj, bolj so zmožni predvideti, kaj je dobro in primerno. Danes pa so zmožnosti kar 640 000 starejših oseb v Sloveniji prezrte. Pa je na trgu dela za vse dovolj prostora. Mladi, srednje stari in stari smo močni, če stopimo skupaj. Stari moramo delovati, mladi morajo delovati ... Tretje življenjsko

obdobje je dragoceno, ker pusti za seboj primarno in sekundarno socializacijo in si po upokojitvi cilje postavljamo sami. Človek je bitje perspektive in ne more biti šofer, če ne ve, kam bi peljal.

Več: <https://radioprvi.rtvsl.si/2019/01/storz-123/>

Govor o diskriminaciji je že pot v diskriminacijo. Cikel predavanj o starosti v Kulturnem centru Španski borci v organizaciji Zavoda za aplikativne študije OPRO

Ljubljana, 14. februar 2019

Prof. dr. Mirjana Nastran Ule je spregovorila o stereotipih, preprostih miselnih shemah, ki širijo pogled na svet in izključevalnih predsodkih, ki so vrednostna sodba in se nanašajo na družbene skupine, navade, kulturo, šale, ocenjujejo vrednost nekoga in so na pragu različnih »izmov«. So predsodki o starejših in mladih temelj *socialne infantilizacije*? [...] »Predsodki so izraz pomanjkanja življenjske sile. Že sam govor o diskriminaciji pa je tlakovanje poti v diskriminacijo. V sebi predsodki nosijo stigmo, strahove. Močni so, ker se starost konča s smrtjo, ta tema pa je v naši zahodni civilizaciji tabuizirana. [...] V starosti čas postane končen (*prof. dr. Vito Flaker*). Leta 2016 je bil pri nas sprejet Zakon o varstvu pred diskriminacijo, tudi tisto po starosti. Zagovornik načela enakosti je *Miha Lobnik*.



Agora v Atenah

Naj vsakdo pove svoje mnenje, tudi tisti, ki jim je več kot 50 let

V stari Grčiji so na agori svobodnjake vabili k razmišljanju o javnih rečeh s slovitimi besedami: »Naj vsakdo pove svoje mnenje, tudi tisti, ki jim je petdeset let«. Členek *tudi* srečujemo domala vsakokrat, ko se omenja stare. Na videz neškodljiva beseda danes skriva v sebi vso razlago položaja starejših v družbi. Vanjo so povabljeni le izjemoma! So »izgnanci« iz družbe. Iz besedil starogrških govornikov (86 besedil) zvemo, da človek velja za starega, ko mu je 50 let (današnji mladi stari) in ostari, ko mu je več kot 70 let (današnji stari stari). Nekatere družbene funkcije pa so *modrim*, torej starim moškim, v povprečju odvzete pri 60-ih. Takrat prenehajo biti sodniki, arbitri, nimajo več vojaških funkcij. Stari Atenci ne gredo več na vojno, prevzamejo pa nadzor nad ozemljem in utrdбами. Za zdravnike je nekdo starec, ko doseže 56 let (študije okostja). Ženske umrejo v povprečju prej kot moški in starajo se bojda tudi hitreje; otroke imajo lahko do 50. leta, moški do 70. leta starosti ... trdi Aristotel. Stare smešijo že takrat. Aristofan npr. prikaže staro žensko, ki je brez zob, zgubana, izsušena, strašljiva kot gledališke maske. Ko ženske niso več zmožne dati življenja, zgubijo ves svoj pomen. Tako o starosti v Stari Grčiji.

Daljše nadomestilo starejšim, če so nezaposleni?

Nemška politična stranka SPD predlaga, da tisti, ki jim je 58 let, prejemajo nadomestilo za nezaposlenost 33 mesecev namesto 24 mesecev. Starejši ob povišani upokojitveni starosti in izgubi zaposlitve namreč ostanejo praznih rok. Na trgu dela delujejo stereotipi in tako zaposlitve ne dobijo in črpajo prihranke. Njihova temeljna varnost je načeta. (Vir: Die Zeit, 5. februar 2019)



Videoposnetki Andragoškega centra Slovenije za več računalniških spretnosti

Ljubljana, 24. januar 2019

V projektu *Srebrna koda* smo presenečeni odkrili, da je informatika postala veda, ki jo velja spoznavati tako kot vse druge. Na področju informatike potrebujemo izobraževanje, svetovanje, pa tudi raziskovanje njenega pomena za socialni razvoj. Potrebujemo zgodovino in sociologijo informatike. Novosti je veliko. Potrebne so zmeraj znova nove spretnosti, ki se jih, tako kot jezikov, učimo vse življenje. V Andragoškem centru Slovenije so tako pripravili kratke video filme, ki bodo v pomoč samostojnemu učenju, pa tudi kot dopolnilo organiziranemu izobraževanju.

Videoposnetki za uporabo pametnega telefona so namenjeni odraslim, ki ga z nastavitvami želijo prilagoditi svojim potrebam.

Dostopni so na <https://portalssu.acs.si/ssu/gradiva/javna/vv/mob>

Videoposnetki za uporabo računalnika so za vas, ki želite računalnik uporabiti kot orodje za obdelavo fotografij, poslušanje glasbe in drugo, kar omogočajo dodatne aplikacije.

Dostopni so na <https://portalssu.acs.si/ssu/gradiva/javna/vv/rac>

Videoposnetki za digitalno ustvarjanje in programiranje so vam namenjeni, če se želite naučiti enostavnega računalniškega programiranja.

Dostopni so na: <https://portalssu.acs.si/ssu/gradiva/javna/nfi/vv/prog>

(Vir: Dr. Anita Jug Došler)

Napovedujemo, vabimo

Priporočamo! Končno ...

Starci

Kdaj, kje: 23. in 24. marec 2019 ob 19. uri, Stara mestna elektrarna, Slomškova ulica 18, Ljubljana

Kaj: Starci 1.2 avtorska predstava

Rezervacije: rezervacije@glej.si in 01/421 92 40

Cena vstopnic: navadna 10 €, študenti in upokojenci 7 €

Kdo: Tin Grabnar in Hana Vodeb v svoji drugi premieri Starci, v sklopu Glejevega rezidenčnega programa in v koprodukciji z AGRFT, staranje postavitve v središče svojega gledališkega premisleka.

Zakaj: ker je to gledališka predstava za vse nas. Govori o čisto normalnih starejših ljudeh, ki so živi, ustvarjalni, z veliko domišljije, o ljudeh, ki ne nasedajo socialnim stereotipom.

Več: <https://www.glej.si/starci>

V Šentjurju so v tamkajšnji knjižnici odprli razstavo *Pod kotom 45 stopinj*

V knjižnici Šentjur so v februarju odprli peto razstavo v nizu, ki ima zgovoren naslov *Pod kotom 45 stopinj*, kajti tako morajo pisarji držati pero. Avtorji prihajajo iz študijskega krožka Kaligrafija, ki deluje na *Univerzi za tretje življenjsko obdobje Šentjur*. Razstavo so ob spremljavi citrarke *Silve Polajžer* in študijske skupine *Lušne citre*, prav tako z UTŽO Šentjur, odprli že 13. februarja in do 18. marca čaka na vaš obisk. Kaligrafski zapisi so predstavljeni tudi na ograji Športnega parka Šentjur, kajti umetnost in izobraževanje naj bosta povsod tam, kjer so ljudje. (Vir: Alenka Testaniere)

Priporočamo!

Wicked tour ali Temačni sprehod z dr. Boštjanom Plutom

Ljubljana, 26. januar 2019

Uro in pol traja sprehod po Ljubljani, kjer je moč mesto odkrivati drugače, skozi njegovo žmohtno zgodovino. Avtor in vodja sprehoda dr. Boštjan Plut je zgodovinar in mentor na UTŽO Ljubljana. Tistim, ki mu sledijo, odkriva zgodbe o nenavadnih in krvavih epizodah mestne preteklosti, popelje jih po poteh »wicked« dogodkov, ki jih je povzročal kralj alkohol. Predstavi jim nenavadne zdravilne metode in, četudi so stare, lažne novice. Kaj že takrat, pa še interneta ni bilo! Obhodniki pokukajo v vsakdanjik lumpenproletariata, v svet menažerij in cirkusov, spoznajo nekdanje meščanske razvade in vedenje takratnega župana, ni moč spregledati natezalnic, utopitev, javnih hiš, čarodejstva in uporov. Obiskovalci si na koncu malce tudi oddahnejo, da živijo v naprednejših časih.

Dnevi medgeneracijskega sožitja

Gospodarsko razstavišče Ljubljana, 14.-16. maj 2019

Zveza društev upokojencev Slovenije, ZDUS, organizira v maju na Gospodarskem razstavišču Ljubljana prve **Dneve medgeneracijskega sožitja**. Teme, ki povezujejo generacije, so teme naravnega in družbenega okolja. Slovenska UTŽO se bo v dneve vključila s 4. letnim posvetom o srebnosti ekonomiji *Učenje, povezovanje, delovanje* (16. maj ob 10. uri), študijska skupina UTŽO Dom in kultura bivanja bo predstavila *Vodnik po varnem stanovanju* (15. maj ob 12. uri).

Več: <http://www.zdus-zveza.si/izsel-napovednik-programa-prvih-dnevov-medgeneracijskega-sozitja>

Prostor v prostoru, monografija in razstava Ane Kocjančič

Išlo je delo **Prostor v prostoru** avtorice mag. Ane Kocjančič, umetnostne zgodovinarke, sodelavke Slovenskega gledališkega inštituta in mentorice na UTŽO Ljubljana. Obsežna monografija (v dveh delih) predstavi zgodovino scenografije na Slovenskem. Izdaja publikacije je del projekta Prostor v prostoru, ki se bo zaključil z odprtjem istoimenske razstave 24. aprila 2019 v Narodni galeriji Ljubljana.

Več: <http://veza.sigledal.org/prispevki/izid-nove-publikacije-slogi-ana-kocjancic-prostor-v-prostoru-scenografija-na-slovenskem-od-17-stoletja-do-leta-1991>

Valentin Vodnik - razstava starih razglednic Zmaga Tančiča

20. februar-10. april 2019, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6, dvorana v pritličju

Plečnik v keramiki, razstava keramikov UTŽO Ljubljana in UTŽO Domžale

22. februar-9. marec 2019, Galerija Dika, Kamnik

Več: https://www.kamnik.info/koledar_prireditve/odprtje-razstave-plecnik-v-keramiki

Srečamo se v kinu: filmska predstava Najtemnejša ura

26. februar 2019 ob 10. uri, Kino Komuna, Cankarjeva 1, Ljubljana

Več: <http://www.utzo.si/najtemnejša-ura>

Enajsta šola v knjigarni: Od branja do pisanja (predavanje dr. Mateje Seliškar Kenda)

5. marec 2019 ob 11. uri, Knjigarna Konzorcij, Slovenska cesta 29, Ljubljana

Več: <http://www.utzo.si/enajsta-sola-v-knjigarni-4>

Podobe časa: Ples – igra življenja (predavanje dr. Mete Zagorc)

6. marec 2019 ob 10. uri, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6, dvorana v pritličju

Več: <http://www.utzo.si/ples-igra-zivljenja>

Most znanja in sodelovanja: V življenju vstopaš in izstopaš skozi nešteto vrat, odprtje razstave arhitekturnih ambientov študijske skupine Trgi, ulice in stavbe okoli nas (mentorica arh. Meta Kutin) na UTŽO Zagreb

26. marec 2019, Sveučilište za treću životnu dob Zagreb

Locopolis: študijski krožek za latinščino UTŽO Ljubljana (mentor mag. Gašper Kvartič) na prazniku starorimske kulture v Škofji Loki. Dogodek organizirajo dijaki slovenskih klasičnih gimnazij.

28. marec ob 10. uri, Škofja Loka

Več: <https://www.adrifund.com/project/view/679>

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net